

Dile kolay hem de ne kolay. Bir çırpıda söyleyiveririz; Bir can için “Öldü”. Duyarız “ölmüş” deriz. Keskin ve kesin bir duyum. Ölüm böyle bir emrivâkidir. En katı hakikattir. Ânidir. Her canlı da tadacaktır. Her nefes de fânidir.

Yakınları olarak siz duyar mısınız, duymaz mısınız? Deyiverirler hep birlikte; “Başınız sağ olsun. Allah rahmet etsin.” Siz bir canı kaybettiniz. Dostlarınıza telefonda “Kaybettik” dersiniz. Gâh ağlayarak gâh hıçkırarak. Hastane koridorunda doktor hasta yakınlarına fazladan ekle-

Umuyoruz. Hiç inanmayan için de öyle diyecek miyiz? Ne dersiniz? Ağır hastalık sonunda duyarız, gazetelerde okuruz: Yakalandığı amansız hastalığa yenildi. Kalbine yenik düştü. Kurtarılamadı. Ölümle savaşıyor muyuz yoksa? Olur mu öyle şey? Hayata tutunma-

CAN GİDER, GÖNÜL KALIR

“Yakınları olarak siz duyar mısınız, duymaz mısınız? Deyiverirler hep birlikte; ‘Başınız sağ olsun. Allah rahmet etsin.’ Siz bir canı kaybettiniz. Dostlarınıza telefonda ‘Kaybettik’ dersiniz. Gâh ağlayarak gâh hıçkırarak. Hastane koridorunda doktor hasta yakınlarına fazladan ekleme yapar, ‘Bütün çabalarımıza rağmen kurtaramadık.’ Giden bir candır.”

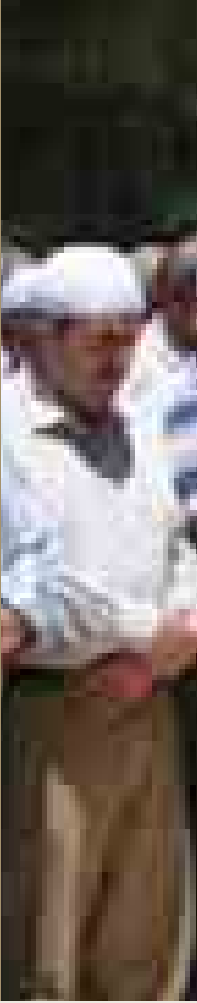
Deneme
Cemil GÜLSEREN*

Herkes bilir; her başa konar bu devlet. Soğuktur, duygusuz diyemeyeceğim. Ölüm soğuk ama duyguların en yoğunlaştığı noktadır. O kadar yoğunlaşır ki bir yerde bütün duygular uçar gider. Sen orta yerde donar kalırsın. Gidene değil duygu, kalanadır. Geride bıraktıkları duygulanır. El için de olsa öyle işte.

me yapar, “Bütün çabalarımıza rağmen kurtaramadık” Giden bir candır. Canlılığı gitti, ruhu kaldı. Biz onu yitirmedik ki o gitti. Ölüm meleği geldi, aldı, gitti. O yaratanın emrini yerine getirmiştir. “Hak’kın rahmetine kavuştun” derken ise temennide mi bulunuyoruz, bilineni mi tekrar ediyoruz onu Allah bilir.

ya çalışıyoruz elbette. Hiç hasta olmayan, hiç kalbi olmayan da- halk arasında kalpten hasta olan, yoksa herkesin kalbi var.-ölüyorsa ki ölüyor. Şu halde kaçış yok, varış oraya. “Bahanesiz dost bağına girilmez” sözü sanki ölüm için daha bir yakışıyor değil mi? Elbet bir bahaneniz olacak. Kalanlara da taziye

verilirken bilineni tekrar edeceğimiz. Bildik ezber sözler bunlar; ölenle ölmüyoruz. Sizler sağ olun. Allah mekânını cennet eylesin. Allah'ın sevgili kuluymuş. Yanına aldı Rabbim.

Hastalıklarda aramayı ihmal etsek de taziyelerde daha

Omuz vermek var. El sevmiş sevmemiş önemli değil. Dil yanmış yanmamış kime ne? Göz görmüş görmemiş ne çare? Sen oradasın ya... Gönüller umar, gözler arar tanıdık yüzleri.

Siz Nasılsınız?

sını değiştiren Allah dostları için Hak'ka yürüdü ifadesi ince bir çelişkiyi de akla getirmiyor değil hani ya... Sağlığında Hak'ka yürümüyor muydu sanki? Gerçekte de dünya geçerken uğradığımız bir solukluk mekân değil mi? Yola çıktığımızdan sonraki menzil. İlk durak. Devam et-

bir sorumlu davranır insanımız. Yanımızda birilerini görmek, varlıklarını hissetmek isteriz. Dost, akraba, ahbab aranılır. Aramazsan kırılırlar. Haklılar. Kültürümüzde "Aramazsan arama" söylemi yoktur. O boş vermişlerin ağzıdır. Bizde paylaşım var. Destek olma var. Dayanışma var.

Cenaze merasimlerinde imamın "Nasıl bilirsiniz?" Sorusuna şahadet ederken vazifemizi ifa etmiş olmanın hafifliğini de duyarız.

"Hak'ka yürüyen" bir Hak dostu ise dağ, taş, yol, meydan dolar taşar. Saygın insanların cenazeleri de kalabalıktır. Dünya-

tiğimizde sonraki durak ahiret. Pardon önce kabir. Her cenaze bir yolcunun yollanmasıdır. Her canlı zaten bir yolcudur. Bu yolculuk hakka giden bir yolculuktur. Kabul etmeseler de inanasalar da. Her yolcunun yol hazırlığı, azığı, yalnızca kişinin kendi işidir. Kimi de bu hazırlığı gösterişsiz yapar. İşte biri:

Malum Yavuz Sultan Selim Han hastadır. Durumu ağır. Nedimi Hasan Can; "Sultanım biraz Allah'la meşgul olsanız." diyecek olur.

Sultan;

"Bre Hasan Can sen şimdiye kadar bizi kiminle bilirdin?" demiş.

Bir devlet adamı ki hem kendini saklayan, gösteriştenden uzak hem de dinamik bir sultan. Bir ömür Allah'la meşgul olduğunu en yakınındakine bile hissettirmemiş.

işte bu incelikte de görülüyor. Her şey bitiyor, geçim telaşı da... Ölmekle geçinmek arasında ince bir çizgi var anlaşılabilir. Çizginin öte geçesi neresi? Çizginin hangi tarafında durduğunu bağlı. Çizginin ta kendisi ise hayat. Gözlerimizi hayata yumaçığımız hat. Resmi bir söylem; hayata gözlerini kapadı.

Aman size ne bize ne diyemeyeceğimiz insanî bir gerçektir ölüm. Can gider gönül kalır, adı kalır hatıralarıyla birlikte. Üç beş fotoğraf kimi albümde kimi ayna kimi camedân köşelerine iliştilmiş uçları kıvrılır

la taşı önünde dizilenlerin hep bir ağızdan alışılmış ve ezberlenmiş gibi "İyi biliriz" cümlesine bel bağlayıp temize çıkacağına çok da güvenme. Bu denilen olursa çok da güzel olur. Ancak olmazını da sen bilirsin diyeceğim. Yok diyemeyeceğim. Bilersen işi oraya bırakmazsın zaten. Rabbimiz bilir kardeş. Orada yani cenaze namazı sonrası defterler sıfırlanmıyor. Defterlerin kapağı açılmaya başlıyor. Hakkınızı helal edin yahut eder misiniz denildikte cümle cemaat helal olsun derler ya inşallah da öyle olur lakin hak var hukuk var adalet var. Kul hakkı var, helal, haram var. Sevaplar günahlar var ve şahitler var, melekler var.

Hayatını müsvedde yaşa, cenaze ile temize çek git. Oldu mu yani? Sen yine de defterine güzel şeyler yazdır. Sana vereyim bir öğüt ununu kendi eline öğüt. Eşin dostun, bacın kardeşin, yoldaşın, konun komşun elbette orada diyecekler -ayrılığın ölümün taze acısıyla- "Helal Olsun." Onları temenni, onlarınki dilek. Dua Allah'a. Hükmü Allah'ındır.

Ey yolcu! Ey fâni falan filan! Üç beş gün sonra arkandan neler söyleneceğini, dünyada iken bir düşün, hisset, bir an aklından geçir. Bir defa olsun gözünün önünden süz. Bir kez olsun ciddi ol. Bir kere olsun ölmeden önce ölmeyi dene, ne olur. Sonra mı? Sonrasını ancak Allah bilir. Şimdilik kal sağlıklıca.

* Yrd. Doç. Dr.

Ölüm Kalım veya Geçim Dünyası

Aklımın erdiği yıllarda yakın çevremde ölen için "Geçindi." derlerdi. Hâlâ ilgiyi çözebilmiş değilim. Ölümle geçinmek arasında ne alâka var? Mutlaka vardır. Evet dünyadan geçti gitti. Doğru. Yoksa geçinmek yani yaşamak ekmeğini çıkarmak davası kökten hallolmuş oluyor da gönderme mi yapılıyor? Kim bilir insanımızın kıvrak zekâsı

yavaş yavaş ve solar sararır gider. Lakin hiç kimse kendi salâsını dinlemez. Kendi ölüm haberini de okumaz. Siz ölmeye görün nasıl olsa duyulur. "Falan öldü filan öldü bir gün gelir Sinan öldü derler."

Ha bu arada aman ha aman siz siz olun sakın "Merhumu nasıl bilirsiniz?" sorusunun cevabına fazla da güvenip her naneyi yemeyin. Vakit tamam olup da sonunda musal-